

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології

University of Opole (Poland)

International Slavis University (Macedonia)

Cooperative Trade University of Moldova

«Урожайність та якість продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування»

присвячена пам'яті професора Г. П. Жмели

30 вересня 2024 року

*Матеріали
Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
30 вересня 2024 року*

**Полтава
2024**

УДК 633:631.559:006.015.5:631.5

У 71

Редакційна колегія:

Гангур В. В. – завідувач кафедри рослинництва Полтавського державного аграрного університету, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник.

Бараболя О. В. – доцент кафедри рослинництва, завідувач Науково-дослідної лабораторії якості зерна імені Г. П. Жемели факультету агротехнологій та екології Полтавського державного аграрного університету, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Шакалій С. М. – доцент кафедри рослинництва, фахівець другої категорії Науково-дослідної лабораторії якості зерна імені Г. П. Жемели факультету агротехнологій та екології Полтавського державного аграрного університету, кандидат сільськогосподарських наук.

Урожайність та якість продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування, присвячена пам'яті професора Г. П. Жемели: матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 30 верес. 2024 р.). Полтава : ПДАУ, 2024. 211 с.

У збірнику представлені матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої пам'яті професора Г. П. Жемели, за результатами досліджень щодо: перспективних напрямів вирощування продукції рослинництва; якості, стандартизації та сертифікації продукції рослинництва; актуальних проблем інноваційної економіки в АПВ, VR технологій в агровиробництві; інноваційних напрямів зберігання та переробки продукції рослинництва, харчових технологіях.

Матеріали призначені для наукових співробітників, викладачів, студентів та здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії вищих навчальних закладів, фахівців і керівників сільськогосподарських та переробних підприємств АПК різної організаційно-правової форми, працівників державного управління, освіти та місцевого самоврядування, всіх, кого цікавить проблематика урожайності й якості продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування.

Відповідальність за зміст поданих матеріалів, точність наведених даних і відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори. Матеріали видані в авторській редакції.

Рекомендовано до друку Вченою радою Полтавського державного аграрного університету (протокол № 3 від 30.10.2024 року)

ВПЛИВ ВИСІВУ РІЗНИХ ФРАКЦІЙ НАСІННЯ НА ПРОДУКТИВНІ ТА ЯКІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ	
<i>Філоненко С. В., Триполец В. В.</i>	80
ЕФЕКТИВНІСТЬ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ НА ПОСІВАХ МАТОЧНИХ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ	
<i>Гангур В. В., Філоненко С. В., Філоненко В. С., Ромашко А. П.</i>	83
ПРОДУКТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ У СІВОЗМІНАХ ІЗ КОРОТКОЮ РОТАЦІЄЮ	
<i>Шокало Н. С., Різ Б. В.</i>	86
ЕФЕКТИВНІСТЬ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ У ФОРМУВАННІ УРОЖАЙНОСТІ СОЇ	
<i>Філоненко С. В., Гайдаржі І. О.</i>	88
ОПТИМІЗАЦІЯ НОРМ ВИСІВУ НАСІННЯ СУЧАСНИХ ГІБРИДІВ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ	
<i>Філоненко С. В., Лисак В. М., Лахтарин Г. В.</i>	90
ВПЛИВ РІСТСТИМУЛЮЮЧИХ ПРЕПАРАТІВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ	
<i>Писаренко В. М., Логвиненко В. В., Хникін К. С., Кондієнко Д. В.</i>	93
ОПТИМІЗАЦІЇ ТРОФІЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ В АГРОБІОЦЕНОЗІ ЗАХИЩЕНОГО ҐРУНТУ ЯК ОСНОВА ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ІНТЕГРОВАНОГО ЗАХИСТУ РОСЛИН	
<i>Писаренко В. М., Піщаленко М. А., Рябенко В. В., Давиденко В. М.</i>	96
СУЧАСНІ НАПРЯМКИ АГРОТЕХНІЧНИХ ПРИЙОМІВ РЕГУЛЯЦІЇ ЧИСЕЛЬНОСТІ КОРИСНОЇ ТА ШКОДОЧИННОЇ ЕНТОМОФАУНИ В АГРОЦЕНОЗАХ БАГАТОРІЧНИХ БОБОВИХ ТРАВ	
<i>Каленіченко Н. О., Куліш А. І., Таргоноська В. А.</i>	98
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІНТЕГРОВАНОГО ЗАХИСТУ НАСАДЖЕНЬ ГОРІХУ ВІД ГОРІХОВОЇ ПЛОДОЖЕРКИ	
<i>Лень О. І., Алейнікова Л. М., Сорокова Л. М.</i>	100
ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ УРОЖАЙНОСТІ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ В УМОВАХ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ	
<i>Омеліч М. В.</i>	104
ВПЛИВ ҐРУНТОВО - КЛІМАТИЧНИХ ФАКТОРІВ НА ФОРМУВАННЯ ПИВОВАРНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ЗЕРНА ЯЧМЕНЮ ЯРОГО	
<i>Тарасенко Б., Бараболя О.В.</i>	107
ВПЛИВ СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ НА РІСТ ТА РОЗВИТОК РОСЛИН	
<i>Піщаленко М. А., Каблучка Б. Ю., Бугай А. І., Вовк А. О.</i>	108
БІОЕКОЛІГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КЛІЩІВ ФІТОСЕЇД В УМОВАХ ЗАХИЩЕНОГО ҐРУНТУ	

навколишнього середовища, але і на їх сумісність один з одним, оскільки багато видів створюють труднощі при використанні з іншими видами корисних членистоногих. Крім того, для ключових видів важливим є вибір стійкості до найбільш поширених хімічних і, в деяких випадках, мікробних препаратів.

Список використаних джерел

1. Білик М.О. Біологічний захист рослин від шкідливих організмів: Підручник. – Харків: Майдан, 2022. 356 с.
2. Писаренко В.М, Піщаленко М.А., Логвиненко В.В Захист рослин від шкідливих організмів за органічного землеробства 2023 - hero.btu.kharkov.ua
3. Туренко В.П. Новітній асортимент засобів захисту рослин від шкідливих організмів: навч. посіб. Харків: Майдан, 2021. – 356 с

Писаренко Віктор Микитович

доктор с.-г. наук, професор

ORCID ID (0000-0002-0184-3929)

Піщаленко Марина Анатоліївна

кандидат с.-г. наук, доцент

ORCID ID (0000-0001-8954-8256)

Рябенко Володимир Володимирович

магістр

Давиденко Віктор Миколайович

магістр

Полтавський державний аграрний університет

м. Полтава

СУЧАСНІ НАПРЯМКИ АГРОТЕХНІЧНИХ ПРИЙОМІВ РЕГУЛЯЦІЇ ЧИСЕЛЬНОСТІ КОРИСНОЇ ТА ШКОДОЧИННОЇ ЕНТОМОФАУНИ В АГРОЦЕНОЗАХ БАГАТОРІЧНИХ БОБОВИХ ТРАВ

Збільшення виробництва високоякісних білкових кормів є одним з головних завдань, що стоять перед сільським господарством нашої держави. Успішне її рішення тісно пов'язане з обробіткою багаторічних бобових трав, які займають близько половини загальних посівів багаторічних трав у кормових сівозмінах. Багаторічні бобові трави також відіграють величезну роль у поліпшенні ґрунтової родючості, завдяки синтезу біологічного азоту, активації життєдіяльності ґрунтової мікрофлори, утворення гумусу, оптимізації тепло-, водо- та газообміну, балансу поживних речовин, формування структури ґрунтових агрегатів, мінімалізації технологічних операцій, скорочення застосування коштів хімізації [2]. Крім того, багаторічні бобові трави є джерелом кормів, з високим вмістом білка, а також кращими попередниками для більшості сільськогосподарських культур.

Таким чином, розширення посівів бобових культур - важливий шлях збільшення відтворення продовольчого білка, необхідна умова біологізації землеробства.

Однак останнім часом площі посіву багаторічних бобових трав знизилися. Пояснюється це насамперед недостатнім рівнем запилення квітухих багаторічних бобових трав і недостатньо надійним захистом цих рослин від шкідників. У результаті чого шкідники знищують генеративні органи трав що, в свою чергу, знижує ступінь виживання комах-запилювачів, або при жорсткому придушенні шкідників гинуть як запилювачі, так і ентомофаги.

Бобові культури ушкоджуються шкідниками протягом усєї вегетації. Втрати врожаїв сягають значних розмірів. Недостатнє розширення посівних площ під багаторічними бобовими травами пов'язано, перш за все, з труднощами в насінництві, особливо тих культур, запилення яких практично повністю залежить від наявності диких видів комах-запилювачів, в першу чергу ряду перетинчастокрилих. Тому забезпечення запилення насінневих посівів ентомофільних культур слід розглядати як обов'язковий агротехнічний прийом. Тільки за умови забезпечення запилення рослин можна досягти високої насінневої продуктивності. Протягом багатьох десятиліть основним способом забезпечення безпеки врожаю було застосування хімічних засобів. Наслідком такої господарської діяльності людини при відбувається забруднення навколишнього середовища різними хімічними засобами інтенсифікації сільськогосподарського виробництва. Так, в даний час у навколишньому природному середовищі виявлено понад 55 тисяч різних хімічних речовин, що є результатом сільськогосподарської діяльності людини. Особливо глобальним забрудненням відрізняється повітряне середовище. Тому застосування нехімічних методів захисту рослини в даний час особливо актуально.

В останні роки під час вирішення питань управління ентомокомплексом особливу увагу приділяють регуляції та саморегуляції агроценозів. У цьому відношенні застосування агротехнічного методу, який традиційно відноситься до фундаментальних способів впливу на, агроєкосистеми, забезпечує раціональне поєднання захисту рослин від шкідливих організмів із охороною довкілля, тобто. Він є необхідним елементом інтегрованого захисту рослин [1,2]. Агротехнічні прийоми спрямовані на створення кращих умов розвитку рослин, підвищення їх стійкості до впливу шкідливих організмів. До таких прийомів належать: обробіток ґрунту, підготовка насінневого та посадкового матеріалу, терміни та способи посіву, збирання. До агротехнічного методу відноситься і застосування добрив, які мають позитивний вплив на рослину. Крім того, є дані, що вони роблять рослину більш привабливою для запилювачів та недоступним для шкідників, тому робота саме в напрямку екологізації агротехнічного методу на сьогодні є актуальною і своєчасною.

Список використаних джерел

1. Білик М.О. Біологічний захист рослин від шкідливих організмів: Підручник. Харків: Майдан, 2022. 356 с.
2. Писаренко В.М, Піщаленко М.А., Логвиненко В.В Захист рослин від шкідливих організмів за органічного землеробства 2023 repo.btu.kharkov.ua

Каленіченко Назар Олегович

бакалавр

Куліш Антон Ігорович

бакалавр

Таргоноська Вікторія Анатоліївна

бакалавр

Полтавський державний аграрний університет

м. Полтава

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІНТЕГРОВАНОВОГО ЗАХИСТУ НАСАДЖЕНЬ ГОРІХУ ВІД ГОРІХОВОЇ ПЛОДОЖЕРКИ

Царський жолудь, або волоський горіх (*Juglans regia*), є одним із найстаріших культурних дерев, яке вирощується людьми протягом тисячоліть. Він дійсно має багату історію, пов'язану з різними культурами і народами. Волоський горіх пережив багато епох, включаючи льодовиковий період, і став символом мудрості та довголіття (Рис.1).

Рис.1 Волоський горіх

У Вавилоні вважалося, що волоський горіх сприяє розвитку інтелекту, тому їсти його мали право лише царі. У Молдові є звичай садити горіхове дерево при народженні дитини, вірячи, що воно стане охоронцем для неї на все життя. Волоський горіх росте повільно, і лише через кілька десятиліть починає давати повноцінний урожай. Дерево може жити кілька століть і приносити до 500 кг горіхів щорічно. Його деревина високо цінується через свою міцність і красу [1].

Це дивовижне дерево є не лише джерелом поживних плодів, а й важливим символом у багатьох культурах. Незважаючи на свої специфічні фізіологічні особливості горіхи пошкоджуються специфічним комплексом